

De blauwtjes (I)

Tekst: Jaap Bouwman

Een groep dagvlinders waar veel mensen moeite mee hebben zijn de blauwtjes. Deze groep is vrij omvangrijk en wordt daarom in een aantal afleveringen besproken. Dit eerste deel gaat over de blauwtjes met een of meer oranje vlekken op de onderzijde. Alleen de blauwtjes die met enige regelmaat in Nederland worden waargenomen komen aan de orde. We bespreken hier het icarusblauwtje, heideblauwtje, bruin blauwtje en veenbesblauwtje.

Het icarusblauwtje De meest algemene soort van deze groep blauwtjes is het icarusblauwtje. De belangrijkste kenmerken bevinden zich op de onderkant van de vleugels. Langs de achterrand van zowel voor- en achtervleugel zit een rij oranje vlekjes, zonder zilverkleurige vlekken daarnaast. Ook bevinden zich op de onderzijde van de voorvleugel twee wortelvlekken. De bovenkant van het mannetje is blauw. Van het vrouwtje bestaan twee varianten: de ene variant heeft een bruine grondkleur, de andere heeft een uitgebreide blauwe bestuiving aan de basis. Het icarusblauwtje is een algemene soort van graslanden en wegbermen waar de waardplanten, met name rolklaver, groeien.

Het heideblauwtje Het heideblauwtje lijkt oppervlakkig gezien op het icarusblauwtje maar er is toch een aantal duidelijke verschillen. Bij het heideblauwtje bevinden zich tussen de oranje vlekken op de achtervleugel en de vleugelrand zilverkleurige vlekjes. Deze zijn nooit aanwezig bij de andere hier besproken blauwtjes. Daarnaast ontbreken de twee wortelvlekken. De bovenkant van het mannetje is blauw met een donkere rand langs de vleugels; de bovenkant van de vrouwtje is bruin met meestal onduidelijke oranje vlekjes langs de vleugelrand (vaak alleen op de

Hans Smeenk

Vrouwetje icarusblauwtje.

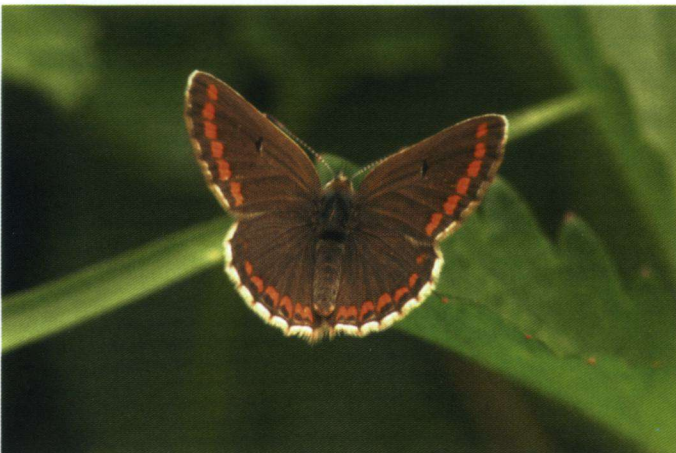
achtervleugel).

Het heideblauwtje is een schaarse soort van heiden en graslanden, met name op heideterreinen met dophei kan de soort in hoge aantallen voorkomen. In deze biotoop is het icarusblauwtje veel minder aanwezig.

Bruin blauwtje Zowel de mannetjes als de vrouwtjes van het bruin blauwtje zijn bruin gekleurd. Het bruin blauwtje is dan ook het makkelijkst te verwarren met de bruine variant van het vrouwtje van het icarusblauwtje. Het belangrijkste kenmerk op de bovenzijde is de volledige rij oranje vlekken langs de vleugelrand. Deze zijn bij het vrouwtje van het icarusblauwtje ook aanwezig maar veel minder duidelijk (op de voorvleugels vaak zelfs nagenoeg ontbrekend). Daarnaast is het bruin blauwtje herkenbaar aan de geblokte franje. Het makkelijkste kenmerk bevindt zich echter op de onderkant van de vleugels. De bij het icarusblauwtje aanwezige wortelvlekken ontbreken altijd bij het bruin blauwtje; het bruin blauwtje heeft alleen onregelmatige stippen op de onderzijde.

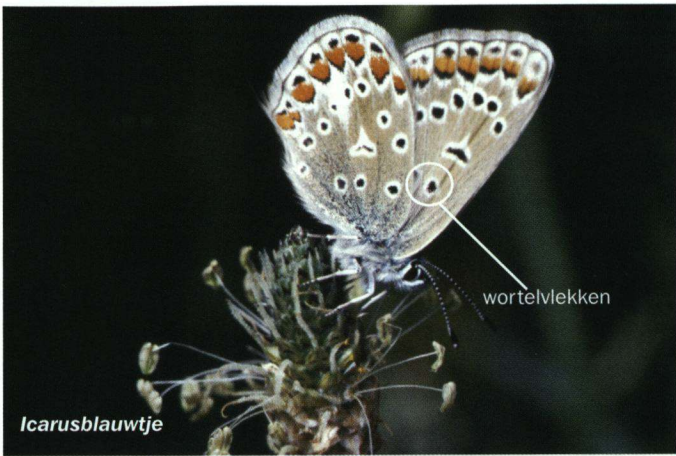
Het bruin blauwtje is een soort van droge graslanden en komt vaak in dezelfde biotoop voor als het icarusblauwtje. De kern van de verspreiding van het bruin blauwtje ligt voor namelijk langs de kust en langs de grote rivieren.

Veenbesblauwtje Het veenbesblauwtje is het meest zeldzame van deze groep blauwtjes. Het veenbesblauwtje is goed te herkennen aan de opvallend grote, oranje met blauwe vlek aan de onderkant van de achtervleugel. Deze vlek komt alleen voor bij het veenbesblauwtje. De bovenkant van het mannetje is diep violet-blauw, het vrouwtje is bruin met een blauwe bestuiving. Het veenbesblauwtje is inmiddels een zeer zeldzame vlinder in Nederland. De soort komt alleen nog voor op enkele (hoog)veentjes in Noord-Nederland. ■

Joost Uittenhoogaard

Het bruin blauwtje.

Wim Rubens

Icarusblauwtje

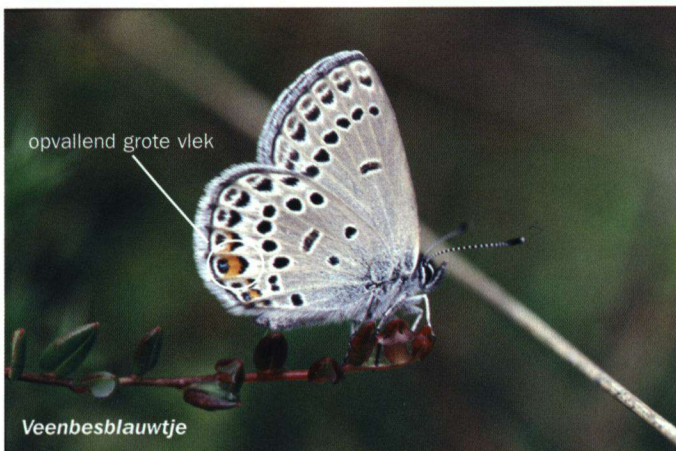
Henkjan Kleivik

Heideblauwtje

Joost Uittenhogaard

Bruin blauwtje

Robert Ketelaar

Veenbesblauwtje

Blauwtjes zijn lastig uit elkaar te houden. De belangrijkste kenmerken bevinden zich op de onderkant van de vleugels.